

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj X.

V Ljubljani 11. ročnika 1857.

List 24.

Predpevi za sv. Rešnje Telo.

iz latinskiga poslovenil P. Hieinger.

(Peti se zamorejo po napevih G. Riharja za antifone „O sacrum convivum“ in „Da pacem Domine“.)

O večerja sveta res,
Kjer se Kristus da z nebes,
In se tega ima spomin,
Kar terpel je Božji Sin;
Duh prejema gnade rast,
In za rajsko večno čast
Se zastava nam deli.

O Gospod! kako sladak
Si Ti za občutek vsak!
Daš ljubezni té dokaz,
Ki jo vedno imaš do nas;
Kruh, ki poln je vsih sladkost,
Podeliš nam z visokost,
Lačne duše paseš z njim.

O Gospod ti! mir dodeli,
De smo v svojih dneh veseli;
Ker nikogar druž'ga ni,
Ki bi branil nas vse dni.
Razun tebe, Bog naš ti!

Oj, Gospodu prepevajte,
Čast in hvalo mu dajajte.
On je dober od kadaj,
Svojo milost kaže zdaj.
Bo jo kazal vekomaj.

Sv. Duh v svojih svetnikih velike reči dela.

(Dalje.)

Ko je bil sv. Peter Alkantarski šestnajst let star, se je odrekel vsakimu visokomu upanju do sreče, imenitnosti, bogastva, zlozniga življenja, in namesti tega si je zvolil oestro obleko bosih mnhov in terdi kruh, kakoršniga so vživali. Z naglimi stopinjami in veselim sercam teče proti hribu, na katerem je stal prijazen samostan Majarez, v kteriga stopiti si je bil izvolil. Pod hribam teče obilna reka; ni ga bilo mostú, ne čolnčiča in brodnarja, de bi bil zamogel tje čez priti. Žalosten zavoljo tega se svetnik k Bogu oberne in moli, in glej! neutegama — ne vedoč kdaj — je bil na uni strani. Nevidna roka ga je bila prenesla. Pride tedaj v samostan, kamor ga je njegovo hrepenenje gnalo, je od prijaznih mnhov priserčno sprejet in kmal potem tudi preoblečen. On pa ni spremenil le kar obleke, temuč hotel je biti tudi pravi spokornik nekdanjih časov. Ni mu bila zadosti pokora oestro oblačilo, tudi svoje telo je tako hudo terpežil kakor de bi bil naj večí grešnik. Svet, starše, žlahto in svojece ter vsih tistih sladkih okolišin iz mladosti, ki marsikoga v njegovim poklicu motijo, je on tako pozabil, kakor bi nikoli na svetu ne bil, ker je njegov preblagi namen viši segal. Kar posvetnim ljudém veselje dela, je bil njemu žalost in bolečina; kar pa posvetnim žalost dela,

to je njega veselilo. Kakor sv. apostelj Pavel, tako je bil tudi on svetu križan, svet pa njemu.

Ako bi ne bila silno velika množica zvestih prič vidila in poterdila, bi se ne moglo verjeti, kako spokorno je on živel že ko novinec in poznejši ko je bil obljubo storil. Od svojih otročjih let ni nikoli ženske osebe v obraz pogledal, pa tudi v samostanu je tako oestro čul nad svojimi očmi, de je svoje duhovne brate le po glasu spoznaval, in ko je bil že dolgo v klostru, še ni vedil, če sta kor in stanica zobokana (zvelbana) ali le z deskami pokrita. Nekiga dne mu je vikši očital, de bratam ni sadja dal, ki ga je imel v jedilnici pripravljeniga, in je odgovoril, de ni pogledal kraja, kjer je bilo sadje. Celica, v kateri je stanoval, je bila tako nizka in tesna, de ni mogel v nji stati in le težko ležati, bila je podobna bolj grobu, kot stanovanju. Vsak dan se je z železno verigo po dvakrat do kervi bičal; noč in dan je imel na sebi spokorno obleko iz nabodeniga pleha. Komej vsak tretji dan si je živeža privoščil, in še takrat le kruha, zel in vode; večkrat po osem dni nič ni jedel. Le po poldrugo uro je spal, pa ne ležé, ampak klečé, ali na nogah sedé, ali z glavó na steno sloné. Drugi del noči je v molitvi in v premišljevanji Božjih reči doprinasal. Bil je zmiraj odkrit, iz svetiga strahu pred vsigapričujočim Bogom, naj je bilo kakoršno koli vreme. Velikrat ko je zemlja od stekleniga mraza zmerzovala in gost sneg šel, je šel na prosto in je molil, de so mu lasje v ledeni srez zamerznili, ker tako je želel čutiti bolečino Kristusove ternjeve krone. V naj hujši zimi je večkrat okno in vrata svoje celice odperl, plašj odložel, se je potem vergel na kolena in je molil, dokler mu ni hudi gorski mraz vsih kosti prevzel. Potem pa je okno zapiraje norčevavši rekel: „Dobro se greješ, moj život, lej, zdaj bom zaperl okno, de ne boš mraza čutil“. Potem je zaperl tudi vrata, je plašj ogernil, in rekel: „Zdaj ti je pa dobro, moj ljubi život, in prav priložno imaš, zdaj pa že zamoreš stanovitno moliti“. Ali to mu še ni bilo zadosti. V naj hujši zimi je na vert hodil in globoko v snegu je tako dolgo ostajal, de ni mogel že mraza več prenašati. Potem pa se je podal k molitvi, kakor de bi hotel z mrazam plamečo vročino gorčičga serca nekoliko miriti.

Vedno je bos hodil, in bile so mu pogosto noge polne ran; in ko so bile rane že vseprevelike, je malo persti nanje djal, rekoč, de ne vé družiga zdravila za to. Nikoli ni dal počitka svojimu životu. Sam je rekel, de je s svojim životam zavezo storil, ga v življenji vedno terpinčiti, po smerti pa pri miru pustiti. To zavezo je spolnoval skoz 47 let, in pa s tako neusmiljeno natančnostjo in stanovitnostjo, de ni bilo na njim kaj viditi, razun kosti in kože, in njegov život je bil bolj podoben lazijočimu merliču kakor pa živimu človeku. Čudo Božje vsigamogočnosti je bilo, de je vedno umiraje vender živel. To je zares svitla zvezda spokornosti in zatajejanja za mehkužni, zložni in meseni svet. Kakor sv. Pavel, je zamogel tudi on reči:

„Vedno nosim merjenje Jezusovo v svojim telesu, de bo očitno življenje Jezusovo v našem telesu“. (2. Kor. 4. 10.)

Kolikor bolj je pa posvetnost in telesnost v svojim životu zatiral, toliko lažje in višje se je njegov duh k Bogu povzdigoval, s katerim skleniti se je on kopernel kakor taki, ki ga močno žeja. Molitev je bila njegovo življenje: vedno je bil v premišljevanje zamaknjen, vsak kraj je bil zanj kapelica, nič ga ni moglo razmisliti. Po dolge ure so ga vidili nepremakljivo kakor steber klečati, s stegnjenimi rokami, s povzdignjenimi očmi. Prav velikrat so ga vidili nakviško vzdignjenega glasno in slovesno s prečudno priserčnostjo hvalo Gospodovo peti. Le male besede od ljubezni Božje, od terpljenja Kristusoviga so ga v zamaknevanje spravile. Pogled britke martre ga je kviško vzdignil. Njegovi celici nasproti je bil na griču visok križ. Nekiga dne so ga vidili, de je neprevidama glasno zavpil, se proti križu po zraku spustil in je delj časa ob križu viseč ostal. Ogenj ljubezni je v naj živši žerjavi gori v njegovim sercu in je vse njegovo telo prevzemal. Velikrat je tekkel v taki vročini ven v loge ter pel in Boga hvalil; večkrat se je v sneg in led vlegel, de bi znotranjo vročino nekoliko vmiril. Ko je sv. mašo bral, se mu je obraz od nebeske luči žaril, kakor Serafina pred Božjim tronom ga je bilo viditi, solze so ga polivale. — Le težko so ga bili pregovorili, de se je dal v mašnika posvetiti. Ni se imel dvanajst let, že so ga spredniki postavili vikšiga maliga kloštra v Badajoe-u, in tamkej so ga mogli pod pokoršino prisiliti, de je prejel duhovno posvečenje, tako majhne misli je imel sam od sebe, tako visoke pa od imenitnosti duhovskega stanu.

(D. sl.)

Kakó, ali so bratovšine potrebne ali ne?

(Konec.)

c) Tretja bolj znana bratovšina je Mariiniga Serca. Njeni namen je, moliti za spreobrnjenje grešnikov, — gotovo nar blažji namen, kteriga koli bratovšina imeti zmore, in ga le kersanska ljubezen rodi. Tudi Kristus ni iz družiga namena na revni svet prišel, toliko terpel in sv. zakramentov postavil. Ko pa že kozarec merzle vode ne bo brez plačila ostal, koliko vseč mora biti Bogu ta bratovšina, in koliko plačilo čaka tam človeka, kteri s svojo molitvijo pripomore k rešenju duše, proti kteri ni ves svet nič vredin? Gotovo se lepši s terpljenjem in zasluženjem Jezusa Kristusa ne moremo kmalo skleniti, kakor s to bratovšino.

Bilo bi še marsikaj govoriti, pa de se spis o tem prevec ne raztegne, opomnim le še nekterih ugovorov. Prvič, govori kdo, de se bratovšin le stare babice ali priprosti možaki poprimejo. Gerda, debela laž! ki bi se vender ne smela tako očitno izustiti, kakor se res sem ter tje zgodi. Pomni, kar sim že od začetka rekel, de so jih učeni, bogoljubni možje, ktere zdaj ali svetnike častimo, ali kakor iskrene, za Boga in zveličanje duš vnete vikši pastirje čislamo, ustanovili, podpirali in njih naj zvestejši udje bili. Lepo so jih spoštovali in zvesto bratovsko opravljali dohtarji sv. pisma in svetnih pravie, kteri so ko na svečnik postavljena svitla luč temo presoj razjasnovali, z modrim svetam cele kraljestva podpirali in vladali. — De se pa pri vsim tem ne spoštujejo in ne cenijo, kakor zaslužijo, se ne bo nikomur čudno zdelo, kteri pretekle čase kolikaj pomisli. Kar kdo ne pozna, tudi ne spoštuje, toliko manj, če le slabo od tistiga sliši; česar dobička in prida kdo ne vč, tistiga gotovo tudi ne čisla. Povej mi le, kdo prav pozná bratovšine in njih duha? Od Jožefovih časov sem, ker se je bil boj zoper vse cerkvene svete šege vnel, so se zlasti bratovšine zatirale, zaničevale in grajale, de nikoli tega. Kdor je znal bolj zaničljivo od bratovšin govoriti, njih ude bolj zasmehovati, je bil tudi toliko bolj za

modriga razsvetljevalca spoznan in čislan. Kaj torej čudo, de so se jih jeli nar pervo gosposki sramovati, in za njimi tudi kmetiški ljudje čezdalje bolj jih opuštati, in se, če so tudi še po notranjim čutilu udje ostali, pred svetam čezdalje bolj zakrivati? Sej to je vender občno znano, koliko svet — njegova hvala ali graja — pri človeku premore. Že starši tiste dobe so bratovšine popusali, če pa tudi ne, jih otrokam niso več tako močno priporočevali; nasproti pa so bili otroci naj hujsi zaničevalci tacih pobožnih šeg, ki so jih vraže temnih časov imenovali, zlasti tisti, kteri so iz mestnih šol, odgojilnic ali od drugod zmed sveta prihajali.

Ravno zato pa si ni kdo prizadeval, to reč bolj živo pomisliti; vsaki je zadnjič od njih molčal, zato tudi marsikteri za nje vedili niso. Tudi učeni, kteri katoliške cerkve in njenih naredb niso ravno iz verske lahkomisljenosti zaničevali, so se bili, če so tudi od bratovšin kaj slišali, od mladih nog krivih misel in presoj navzeli, zato si niso prizadjali, jih poznati, tedaj jih tudi niso cenili, še manj podpirali. Kristus je zato katoliške cerkev postavil in ji vladarja sv. Duha poslal, de bi kdaj tudi učeni vedama ali nevedama neučeniga, pa pobožniga kristjana v zmote ne zapeljali. Ta od sv. Duha vladana kat. cerkev pa ni bratovšin nikoli zaničevala, temveč si jih vsaki čas razširjati prizadevala, in jim veliko odpustkov delila. V spričevanje tega bodi poslednje poterjenje bratovšine presv. Jezusoviga Serca ob casih nar večih zmešnjav od pp. Pija VII. in Leona XII.; poterjenje bratovšine neomadežaniga Serca Mariiniga od Gregorja XVI. v l. 1838; poterjenje bratovšine ss. Cirila in Metoda od Pija IX. l. 1852. Če vse to pomislimo, gotovo zaničevalcem bratovšin ne moremo družiga, ko s Kristusom reči: „Oče odpusti jim, ne vedó, kaj delajo.“ Se vé, de jih nekteri tudi vedama zaničujejo, ali se saj njih vpe-ljanju ustavljajo, bodi si že iz kakorsnih koli posvetnih vzrokov. Takim kaj dokazovati, je rado: bob v steno metati; meseni človek ne razumé kar je duhovniga.

Ne dajmo se torej z lažnjivimi, zmišljenimi izgovori slepiti, in zavolj puhliga zasmehovanja od bratovšin odvrčati. Družimo se z blagim namenam matere katoliške cerkve; prizadevajmo si, njene naredbe in duha teh naredb razumeti, in jo vsaki po svojim stanu v njenim maternim prizadevanji podpirati. Priložnišiga časa, mislim, ni kmalo bilo, pa ga morebiti tudi ne bo. Visoki in nizki so začeli bolj spoznavati kam zaničevanje katoliške cerkve in lahkomisleno zasramovanje njenih svetih naredb poslednjič pelja, zato je pa tudi viditi pri visokih in nizkih nekako gibanje in prizadevanje, se katoliški cerkvi bolj blizati, in se njenih obredov v poviksanje duhovskega življenja zvestejši okleniti. Lepa juterna zarja! Bog daj, de bi tudi svitel dan zanj nastopil in nam čas nepridno ne pretekel, ali celo v našo škodo in obsodbo! Človek namreč le en čas pomišljeva je visi med Bogom in svetam; kadar se oklene eniga, kteriga že, mu večidel tudi zvest ostane. Res bratovšine niso cil in konec našiga popotvanja proti večnosti, so pa lep in dober pripomoček, ložej in hitrejši svoj cil in konec doseči. Naj tisti, kteri so poklicani duhovno življenje vernih zviševati in doverševati, to bolj na tanko blagovolijo preudariti, in dobro bi bilo, de bi se jim za vodnika ponudili, ker brez reda in vodstva nar boljši bratovšine malo ali nič ne pomagajo, toliko manj zdaj od začetka, ko se bratovšine in njih namen še tako malo poznajo. (Ta spis je bil že pred nekaj leti izdelan; zdaj je že zlo drugač. Vr.) Pač se utegne, desiravno jih ljudstvo želi, tu in tam primeriti, de bo kdo koga s terejalom pital: ali kaj zato? Časti zato ne bomo zgubili, in ko bi jo tudi pred takimi zgubili, saj jo bodo radi pobrali; lakomni so je dosti; nam pa posvetna čast, zlasti takih, redko kdaj breme polajša, veliko več obteži, kolikor bolj si zanj prizadevamo.

J. J.

Sveti Križ nad Kviskem.

Na desni strani Soče, poldrugo uro od Gorice, v na-

ših berdih zraven Kviskiga na malim homcu je stala nekaj terdnjavica trivoglata; na vsakim voglu 3 turni, katerih dva sta razvaljena, eden pa še stoji. V sredi te terdnjave proti nebesam moli lepa cerkvice iz starodavnih časov v gotičnim slogu s svojim sivim stolpam v čast sv. Križa sozidana. Berž ko stopiš skozi stare, iz kamna vrezane vrate, že stojiš pred cerkvico in vidiš pred njo tri visoke lesene križe, srednjiga s podobo našiga Zveličarja, desniga s podobo spokorniga, in leviga s podobo nespokorniga razbojnika, pod križem Jezusovim pa podobo žalostne Matere Božje, sv. Janeza in M. Magdalene. Serce ti upada pri tem pogledu, ki ti skesane zdihljeje iz taistiga globočine vabi, in solza po licu kane, kolena ti pa same od sebe ukluknejo na hladno zemljo, v kateri trupla rajnih naše srenje počivajo. Komej se od pota in serčnih občutkov nekoliko odahneš, in se okoli z višave ogledaš, vidiš za herbtam proti polnoči v poloboku sneznike Karenskiga in Juliškiga gorovja, kakor de bi te hotle pred polnočno temo pogubljenja ovarovati. Pred tabo pa stojijo rajske briske gorice z žlahtno vinsko tertjo in z rodovitnimi drevesi clepšane, ena pri drugi, ena za drugo kakor počivajoče ovčice ene čede, vse nižej in nižej, kakor de bi se hotle pokloniti in podobo svojiga Stvarnika na svetim Križu kviskiga homca počastiti. Za njimi se ti razgrinja lepa laška planjava čez Gorico od Barbane in Grada do Trevisa in dalječ za Vidmam do karenskikh gor odperta. Pač blag pogled! Kakor ponočno nebo z zvezdam se ta dolga in široka ravnina z belimi vasmí nasijana v juternjim solncu bliši; posebno lepo se skazujejo cerkve kakor matere svojih občin, katerih stolpi v nebo segajo, ktere vse z imenitno visokostjo prekosí stolp ss. Mohora in Fortunata v Ogleju, in skorej bi se hotel z našim sv. Križem mériti. Omejeno vidiš laško deželo z adrijskim morjem, po katerim se brodovi sučejo, in parobrodi, černi dim v zrak hahljaje, iz Tersta v Benedke in nazaj s čudno naglostjo ko blisk režejo. Nad tem in enakim se tvoje oko kratkočasno pase, in ura ti prejde, de ne veš kadaj. Ali to popisovati ni moj namen, torej povernimo se k sv. Križu.

Kdaj de je bila cerkev sv. Križa sozidana, se nikjer ne najde; de je iz davnih časov, se povzame iz napisa za velikim altarjem, kateri je bil v letu 1515 narejen. De je pa cerkev veliko starejša kakor altar, se sklene iz lista deljenih odpustkov, kar bo zdolej omenjeno. Cerkev ima tri altarje iz lesa, zlo umetno izrezane in delama pozlačene. Veliki je terpljenja Kristusoviga, desni sv. Urha, in levi presvete Trojice. Posebno umetno je veliki altar izdelan, kateri v lepih podobah pred oči stavi, na levi strani, Jezusa na vertu Getsemanu v molitvi, in aposteljne spijoče; zadej izdajavca Judeža, ki se s trinogi bliža, potem na desni, Jezusa pred sodnikom Pilatom; in spet na levi Jezusa kervavo bičaniga ali gajžlaniga, na desni, Jezusa, ki težki križ vleče in pod taistem pade, na sredi, Jezusa na križu, in pod križem žalostno Mater Božjo, Janeza in Magdaleno in veliko trumo Judov in vojsakov; zgorej, Jezusa od smerti vstajočiga, in na eni strani sv. Urha in na drugi sv. Magdaleno. In spet zdolej sv. Heleno cesarico, ko križa iše, in sv. Makarja, škofa Jeruzalemskiga, iskopenje sv. Križa, izločenje praviga križa po čudnim ozdravljenji smertno bolne gospé, in povišanje sv. Križa.

Cerkve sv. Križa so verni od nekaj s posebno pobožnostjo obiskovali in jo še dandanašnji radi in obilno obiskujejo. Tudi so bili tej cerkvi odpustki deljeni; prvi se najde v tukajšnjim arhivu, na pergamen popisan in podeljen od patrijarha oglejskiga, Dominika Grimana, od leta 1517., 10. sušca, kteriga zapopadek je: Prišla sta namreč Nikolaj Župan, komuna Kuska (tako je pisano), in Janez Modric, poslanca imenovaniga komuna; v Oglej in sta takole razložila: „Mi smo slišali, in naši očetje so nam dopovedovali, de pri naši cerkvi sv. Križa so bili od starih časov odpustki, in veliko ljudi se je skupaj shajalo v ne-

deljo po sv. Janezu Kerstniku, kateri dan se je procesija z veliko pobožnostjo obhajala. Ker so se pa pisma in papeževi dopisi v zagotovšino odpustikov po napadih sovražnikov, ognja in ropanja pozgubile, je sčasoma tudi pobožnost opešala in ugasnila, zatorej ponižno prosimo v imenu cele srenje, de bi se nam stari odpustki poterdili, ali novi podelili. In ker so bile njih prošnje pravične in svete, in pravično prosičim ni odreci, so vernim obojiga spola, kateri bodo cerkev sv. Križa v nedeljo po sv. Janezu obiskovali, in pobožno pri procesii, in bodo pomagljive roke v ohranjanje cerkve podali, po oblasti Kristusa in ss. aposteljnov Petra in Pavla 40 dni, in po svoji patrijarhalski oblasti drugih 40 dni odpustkov milostljivo v Gospodu podelili. In to za pričujoče in vse prihodnje čase. (K. sl.)

Posvečevanje Ternorske cerkve.

Stari so mende imeli pregovor, ako bi človek ene podplate stergal, ko gre na cerkveno posvečevanje, bi bilo truda vredno. Ako se taka Božja pot zgodi zgoli za Božjo čast in iz česčenja do njegove svete hiše, je receni pregovor resničen, prelepe in visokocastiljive in spodbudne so namreč cerkvene svete šege in opravila, ki se pri posvečevanju katoliških cerkev godé, in vredno je, de jih človek saj enkrat v svojim življenji vidi. Tega je tudi kersansko ljudstvo prepričano, kteriga se je bilo pri posvečevanju Ternovske nove farne cerkve 7. t m. brez števila veliko sošlo. Ker je „Danica“ poslednjič razlagala svete obrede in njih pomen o cerkvenim posvečevanju, hočemo danes le ob kratkim opomniti nekterih reči in zadev, ki so lepoto, spodbudnost in častiljivost te cerkvene slovesnosti povzdigovala in bolj očitno delale.

Pred novo cerkevjo ob Gradašici je stal lep, visok šotor za svetinje, po slogu nove cerkve napravljen, z belimi in rudečimi ogrinjali in preprogami ter z velikim srebernim križem kakor v altarji odnotraj, s smrečjem, venci, mnogimi banderici iz berslina, cvetlic itd., odzunaj ves lepo ozališan, in 6 križev na verhu je kazalo že od deleč, de ta lična hišica ima sv. pomen. Krog cerkve in pri cerkvi in duhovski hiši je bilo v saboto kar na enkrat vse zeleno in pisano od mladiga germovja, mlajev, prelepo pletenih in z mnogobarvnimi trakovi ovitih vencov, šopkov in družih lepotij, ki so jih pridne roke ternovske mladosti že več dni poprej z veliko marljivostjo in posebnim veseljem pripravljale. Take lepave so segle po tisti cesti, od kodar so imeli Milostljivi škof posvečevati priti, do konca fare, na treh krajih so vezali dolgi venci obakrajne mlaje, in sredi vencia ob mostu proti mestu je bil napis z velikimi čerkami: „Češen bodi, kteri pride v imenu Gospodorim“; proti cerkvi pa: „To je hiša Gospodora, v kteri se bo klicalo njegoro Ime“. Iz vsacega visokih stolpov so že teden poprej banderica naznanovale, kaj se ima v nedeljo presvete Trojice na tem kraju goditi. V praznik sam ste pa bili še 2 veliki banderi k 4 poprejšnjim višej unih pridjani. Kar tiče cerkev, je bilo vse posnaženo in olepšano, kolikor se je nar več moglo; stranska altarja, Marije pomočnice in sv. Mihaela, ki sta v slogu cerkve od znaniga g. Matevža Tomca lepo narejena, in podobi od g. Pavla Kühnela umetno zmalani, sta bila ravno k ti slovesnosti čisto dodelana; nov od neznane roke darovan in pri g. Umanu napravljen velik svečenjak ali luster, je lepsal cerkev, ki je bila pa sicer vse druge naprave, spovednice, cerkvenih stolov itd. izpraznjena, kakor je naredba sv. cerkve pri tem svetim opravilu.

V saboto-večer o pol-sedmih, pokličejo zvonovi verne množice k prvemu posvečevanju zadevajočimu opravilu. To sveto opravilo je bilo prenašanje svetinj v šotor. V ta namen so bile napravljene lepe nosila v romanskim slogu, kakor je cerkev, s truzico, v kateri je bila shranjena škatljica s košicami dveh marternikov, sv. Benedikta in sv. Justa,

in dveh marternic, sv. Konkordije in sv. Favstrine. Te svetinje so zadeli v duhovski hiši 4 mašniki, po diakonsko oblečeni, in so jih med zvonjenjem in streljanjem po kratki procesii doli ob vodi v šotor na altar postavili, kjer so potem v čenjenje verniga ljudstva med gorečimi svečami celo noč ostale. Globoko v serce so bili mnogi ginjeni, ko so vidili svetinje nesti. Zdaj so se začele med gосто množico pričujočiga ljudstva duhovske molitve pred šotorjem, zornice in hvalnice, ktere so gg. bogoslovci pod vodstvom gosp. Riharja tako slovesno, krepko in spodbudljivo peli, de je bilo marsiktero oko do solz ginjeno, in so bile že pozno v mraku dokončane. Čez noč pa so ljudje neprenehama v šotorji in pred šotorjem čuli in molili. Vodniki ponočne pobožnosti z ljudstva so se verstili med seboj. Do polnoči je bilo med molitvami obilniga ljudstva petje perviga oddelka; po polnoči so molili na glas roženkranc in za vsakim oddelkom so spodbudno pesem zapeli; tretji oddelk je pel litanije in druge pesmi do pol štirih zjutraj. Ob 4. so se že začele svete naše. Veliki, umetno narejeni tulipani z lampicami v sredi so bili sem ter tje ob šotorji, po mostu, ob farovži in cerkvi nasajeni, ki so noč razsvetljevali in se kaj lepo podali. Zares je to lepo opomnilo na perve čase keršanstva, ko so verni kristjani tolikanj zvesto molili in zdihovali ter Boga hvalili na grobéh svetih spričevalcev ali marternikov.

(K. sl.)

Iz srednje Afrike

smo rarno prejeli list, iz kteriga naslednje naznani-
mo srojim ljubim bravcam:

Iz Hartuma, 1. maj, travna 1857. Pridši v Hartum sim zraven družih pisem tudi tvoje od 8. grud. 1856 prejel in hitim, ti nanj odgovoriti, kolikor mi dopusti sto in sto opravil, ki se morajo vse neodložljivo kar precej rešiti. De si s fantama dosihmal zamogel zadovoljin biti, me kaj veseli; Bog daj, de bi tudi nadalje tako ostalo. Jest imam veliko upanja na fante (ki so v Evropo v nauk poslani) stavim, o de bi vender vsigamogočni in neskončno usmiljeni Bog tega mojiga upanja ne pripustil osramotiti! — — — Odkar je bil Said-Paša (egiptovski namestni kralj) tukaj, je kupčija s sužnji popolnoma preklicana, in mislim, de zdaj bi se sužnji ne smeli več kupovati in prodajati. — — Prav in dobro sodiš, ko misliš, de bi se moglo v samim Hartumu redno sobivališče z vsimi šolami napraviti. To je nepremakljivo potrebno, ako ima iz sedanjih še le kalečih gorušicnih zernic tisto evangelijsko velikansko drevo zrasti, pod kterim bi se ptice, hočem reči, od žerjave svojih strast bolj kot od vročiga solncea prepečeni zamurci senčili. Ali k temu je treba še časa: poprej mora več poslopja in več učencikov tukaj biti. Tudi dosihmal smo z vso prizadevnostjo na to gledali, vse naše rejence, kteri imajo le veselje in glavo zato, na šolstvo obračati. Priserčno me veseli, de sploh in posebej tudi ti spoznaš zasluge, ki si jih je naš izverstni prečastiti gosp. Mat. Kirchner za našo šolo pridobil. Tudi naš prečastiti gosp. provikar so mu svojo popolnoma zadovoljnost s tem skazali, de so ga poslednji čas zvolili vodja našiga rejeniša.

Zaboj (kista) s pijacami od W—ih, z arniko od gospe K—ve smo bili že mi sami seboj vzeli, in tudi ne ena sklenica ni v njim poškodovana, kar pri tolikim popotvanji ni kaj majhniga. Kdor je skladal in zadeloval — imamo čast, njegovo ime vediti — on je mojster v ti reči. Prosim te tedaj, vsim, ki so se pri tem vdeležili, v imenu našiga misijona naj priserčniši zahvalo naznaniti; zakaj take pijace so neprecenljive tukaj, kjer se sicer tudi za lep denar le zbroganije — na pol strup — dobivajo. Kuprene vitre (Kupferdraht), zaboj z železjem in s sadjem se niso bile takrat dospele v Aleksandrijo, je pa viditi, de so zdaj

z drugimi vred tamkej doli, ker pisanje c. k. konzulata nam naznanuje, de so nekteri zaboji iz Evrope za nas tam tje prišle.

Od g. Daninger-ja ali od drugod si zanesljivo že slišal, kako se nam je letas v vselej nagajivim gnjezdu Korosku godilo. Že 18. kozoperska smo bili tam, in bili bi tedaj 1. listopada zamogli že v Hartumu biti. Prignal pa je sopar Said-paša in njegovo mogočnost in veličastvo, in presekano je bilo naše nadaljno popotvanje, ker ladije in velblodi, voli in ovce in vse na daljo in širjavo je bilo zanj zajeto, in mogli smo marsikterikrat brez potrebniga živeza, pa prenasiteni od dolgočasa, v vodo gledati in slediti, kako zmirej dalje teče; kdo namreč bi bil mislil na zalogo za tako dolg čas? masla in mesa, kruha, moke ali kaj enačiga se je dalo tudi za naj viksi ceno le malokrat dobiti. Tukaj ni pomagal noben ferman (pravica od sultana), nobeno pregovarjanje, nobena prošnja, noben denar in nič na svetu ne, de bi bili tudi le eno kamelo dobili, conditio — sine qua — non (brez cesar ni bilo mogoče dalje popotvati). Vse smo poskušali, pa vse zastoj. Poslednjič nas je obtekla sreča, de smo za zviksano plačo s težkim trudam 35 herbtancev ali kostnjakov dobili, ki so jih kamele imenovali; in z njimi smo odšli 4 duhovni in 3 rokodelci, rečem odšli, ker precej v začetku nekteri slavnoimenovanih kostnjakov niso bili v stanu z nami vred vstati. Več zmed nas je moglo dolge pota peš hoditi, in pač malo jezdicov in tororov bi bili do Berbera pripravili, ako bi naš vodnik, sin nekiga šeha, ne bil imel toliko veljave in spretnosti, nam vselej spet od nasproti prihajočih kardel ali karavan novih kamel pridobivati, ko so naše popadale. Skoz celo pušavo smo imeli merzel neprijeten sever odzadej, ki je bil gorkomer enkrat do 4. R. stopnje znižal. En rokodelec in en kupec sta pri naši robi v Korosku ostala; jest sim mogel v Hartum iti, kamor smo 10. sušca dospeli. G. provikar so z gg. Lanz-am in Kaufmann-am 22. sušca na Belo reko odrinili. — Iz pisma g. Gostnerja na Tirolsko pa zvemo, de je namestni kralj hotel g. provikarju vlado vse sudanske dežele zročiti, cesar, se vé, de bi ne bili sprejeli; vender je pa neki katolišk kristjan iz Sirije, stari prijatelj misijonov, veliki poglavar za Sudan zvoljen. Jožef Gostner.

Pogovori z gg. dopisovarci.

G. M. K. na K.: Hvala za spis in podobo; — za omenjeni spis priljudno prosimo. — Dobrotniku na Sl. 3 zamurčki: „Tristokrat Bog plačaj!“

Mili darovi.

Za afrikanski misijon:

Iz Slapa na Ipavskim 14 gold. — G. St...ca 1 gold. 22 kr.

Za misijon gosp. Olivieri-a:

Iz Slapa 10 gold.

Za pogorelee v Lašičah:

Gospod Fr. Metelko 25 gold. — g. Jan. Novak 5 gld. g. Juri Vole 5 gold. — g. Zameje Andrej 2 gold. — g. Čebašek 2 gold. — g. M. Meršol 1 gold. — g. F. R. 5 gold. — g. J. S. 5 gold. — g. Anton Lesar 15 gold. — g. Andrej Mulej 7 gold. 9 kr. — g. Janez Zupančič 5 gold. — g. Pavel Čuden 5 gold. — g. Jožef Pretner 2 gold. — Neimenovan 2 gold. — g. Janez Brence 2 gold. — g. Fr. H. 5 gold. — g. Jožef Novak 20 gold. — g. Matevž Kozuh 5 gold. 48 kr. — g. Simon Kosmač 5 gold. — g. Janez Faidiga 1 gold. — Senožeska šola 1 gold. — Ipavska šola 12 gold. — g. Franc Lesjak 3 gold. — g. Janez Knavs 3 gold. — g. Janez Božić 5 gold. — N. N. 4 gold. — g. Janez Jelenc 1 gold. — g. Miha P. 5 gold. — Neimenovan duhoven iz Gorenskiga 5 gold.